

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4066/2022
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борислав Борковић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Сава Јовановић Сирогојно“, Земун, чији је пуномоћник Дејан Булатовић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4931/21 од 28.01.2022. године, у седници одржаној 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4931/21 од 28.01.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и тужене за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 37/12 од 19.02.2020. године, ставом првим изреке, поништено је решење директора тужене од 07.12.2011. године о престанку радног односа тужиље изрицањем дисциплинске мере престанка радног односа. Ставом другим изреке, поништена је одлука директора тужене од 29.12.2011. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљу врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка од 216.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4931/21 од 28.01.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке, а жалба тужене одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 311.250,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова дугостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавила тужена због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) Врховни суд је нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити се ревизијом указује на друге повреде поступка које сагласно члану 407. став 1. ЗПП могу бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је засновала радни однос код тужене на неодређено време 10.01.1995. године као ... са VII степеном стручне спреме. Након што је смењена са места ..., почев од 01.07.2010. године обављала је послове ... и Закључком тужене од 09.11.2011. године, покренут је дисциплински поступак против тужилце због основане сумње да је извршила теже повреде радне обавезе. После спроведеног дисциплинског поступка решењем од 07.12.2011. године изречена јој је дисциплинска мера престанка радног односа. Против овог решења тужилца је изјавила приговор о коме школски одбор тужене није одлучио, а директор школе је донео одлуку 29.12.2011. године којом је констатовано да тужилци престаје радни однос због учињене теже повреде радне обавезе из члана 141. став 1. тачка 14, 15. и 18. Закона о основама система образовања и васпитања, у вези члана 43 истог закона и члана 179. став 1. тачка 3. Закона о раду. Тужилци је стављено на терет да је 20.09.2011. године и 04.10.2011. године изостала са посла не обавештавајући управу школе о изостанку како би јој се нашао замена, да је упућивала у више наврата неистините и злонамерне представке и клевете Секретаријату за образовање и да је лажима, нападима и конфликтима са другим колегама довела до озбиљног угрожавања процеса рада и одржавања наставе.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев и поништили као незаконито решење тужене од 07.12.2011. године којим је тужилци изречена дисциплинска мера престанка радног односа и одлуку директора тужене од 29.12.2011. године, те обавезали тужену да тужилцу врати на рад. Ревизијом тужене се неосновано указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

На запослене у установама основног и средњег образовања примарно се примењује посебан пропис – Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 72/09 ... 55/13), а супсидијарно у погледу питања која нису регулисана Закон о раду, као матични закон у области рада.

Одредбом члана 141. став 1. Закон о основама система образовања и васпитања, прописано је да су теже повреде радне обавезе запосленог у установи између осталог: неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно извршавање послова или налога директора у току рада, односно за време незаконите обуставе рада или штрајка (тачка 14.), злоупотреба права из радног односа (тачка 15.) и друге повреде радне обавезе у складу са посебним законом (тачка 18.); док је чланом 143. став 4, прописано да се мера престанка радног односа изриче запосленом и за повреде радне обавезе из члана 141. тачке од 8. – 17. овог закона, ако је учињена умишљајем, или из свесног нехата иако нису утврђене олакшавајуће околности за запосленог.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

У конкретном случају, правилно је утврђено да тужила није учинила повреде радних обавеза које су јој стављене на терет, јер дана 20.09. и 04.10.2011. године није неоправдано и без обавештења тужене изостала са посла. Наиме, тужила је 20.09.2011. године редовно држала наставу (иако је претходног дана обавестила директора о могућности кашњења), а за дан 04.10.2011. године тужена јој је обезбедила замену (мењала је колегиница ББ) из чега произлази да је била обавештена да ће тужила тога дана изостати са посла. Дакле, у ситуацији када је запослени обавестио послодавца да је спречен да дође на рад, онда се његов изостанак не може квалификовати као повреда радне обавезе, јер не постоји оправдани разлог за отказ уговора о раду на основу члана 179. став 1. тачка 3. Закона о раду. Такође, да би се обраћање тужиле (писањем представки) инспекцијама и конфликти са колегама, сматрали тежом повредом радне обавезе (због које јој може бити изречена мера престанак радног односа), онда у решењу о отказу морају бити тачно наведене спорне представке које је тужила достављала надлежним институцијама и каква је њихова садржина, односно напади и конфликти морају бити конкретизовани по питању времена, места и начина извршења, мора бити наведено о каквим се нападима ради, које је лажи изрекла, када и према коме, а што је све у конкретном случају изостало.

Супротно наводима ревизије, свака повреда радне обавезе или непоштовања радне дисциплине мора бити идентификована по начину, времену и месту извршења. Исто се односи и на решење о давању отказа од стране послодавца. У противном, не омогућује се одбрана запосленом и законитост отказа. Према утврђеним околностима случаја, Врховни суд прихвата као правилну оцену нижестепених судова да није било услова за изрицање дисциплинске мере престанка радног односа тужилци, односно да јој послодавац откаже уговор о раду из разлога изнетих у оспореном решењу.

Како је основан захтев за поништај решења о престанку радног односа, правилно је усвојен захтев тужиле за враћање на рад, с обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

Из утврђених чињеница, датих оцена и изнетих разлога, произлази да је правилан закључак судова да је тужбени захтев основан, због чега је применом одредбе члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одбијени су захтеви тужиле и тужене за накнаду ревизијских трошкова, зато што тужена у поступку по ревизији није успела, а одговор на ревизију изјављен од стране тужиле није нужан трошак у поступку, па је применом одредбе члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**